

Ofrene for forliset af et skib, der sejlede under panamansk flag, kan anlægge erstatningssøgsmål ved de italienske retter mod de italienske organisationer, der havde klassificeret og certificeret dette skib

Disse organisationer kan kun påberåbe sig retslig immunitet i det omfang, deres virksomhed var et udtryk for den panamanske stats offentligtretlige beføjelser

I Rina-dommen (sag C-641/18), der blev afsagt den 7. maj 2020, fastslog Domstolen for det første, at et **erstatningssøgsmål anlagt mod privatretlige juridiske personer, der udøver virksomhed inden for skibsklassifikation og -certificering på vegne af og efter bemyndigelse fra en tredjestat, falder ind under begrebet »det civil- og handelsretlige område« som omhandlet i artikel 1, stk. 1, i forordning nr. 44/2001**¹ (herefter »Bruxelles I-forordningen«) og derfor er omfattet af denne forordnings anvendelsesområde, **for så vidt som denne virksomhed ikke udøves i kraft af prærogativer som offentlig myndighed i EU-rettens forstand**. For det andet bemærkede Domstolen, at princippet i den folkeretlige sædvaneret om retslig immunitet ikke er til hinder for, at den nationale ret, som skal pådømme sagen, udøver den retslige kompetence, der er fastsat i den nævnte forordning, i en tvist vedrørende et sådant søgsmål, når denne ret fastslår, at sådanne organisationer ikke har gjort brug af prærogativer som offentlig myndighed i folkerettens forstand.

Skibet *Al Salam Boccaccio '98*, der førte Republikken Panamas flag, forliste i 2006 i Det Røde Hav, hvilket krævede mere end 1 000 ofre. En række familiemedlemmer til ofrene for og overlevende passagerer fra forliset anlagde sag ved Tribunale di Genova (retten i Genova, Italien) mod Rina SpA og Ente Registro Italiano Navale (herefter under ét »Rina-selskaberne«), som var de selskaber, der havde udført klassifikationen og certificeringen af det forliste skib, og som havde hjemsted i Genova. Sagsøgerne rejste krav om erstatning for de økonomiske og ikke-økonomiske skader, der fulgte af Rina-selskabernes eventuelle erstatningsansvar, idet de gjorde gældende, at årsagen til forliset skulle findes i denne klassifikation og certificering. Rina-selskaberne gjorde gældende, at Tribunale di Genova savnede kompetence, idet de påberåbte sig princippet om retslig immunitet, eftersom de klassifikations- og certificeringsaktiviteter, som de gennemførte, blev udført efter bemyndigelse fra Republikken Panama og derfor var et udtryk for den bemyndigende stats suveræne prærogativer. Den forelæggende ret ønskede oplyst, om de italienske retsinstanser havde kompetence, og forelagde et præjudicielt spørgsmål.

For det første undersøgte Domstolen fortolkningen af begrebet »det civil- og handelsretlige område« som omhandlet i Bruxelles I-forordningens artikel 1, stk. 1, i forhold til de aktiviteter inden for klassifikation og certificering af skibe, som Rina-selskaberne havde udøvet efter bemyndigelse fra og på vegne af Republikken Panama, med henblik på at fastslå, om de italienske retsinstanser var kompetente i henhold til denne forordnings artikel 2, stk. 1². Domstolen bemærkede indledningsvis, at selv om visse tvister mellem en offentlig myndighed og en privatperson kan **henhøre under anvendelsesområdet for Bruxelles I-forordningen, når søgsmålet omhandler**

¹ Rådets forordning (EF) nr. 44/2001 af 22.12.2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (EFT 2001, L 12, s. 1). Denne bestemmelse fastsætter bl.a., at denne forordning finder anvendelse på det civil- og handelsretlige område.

² I henhold til denne bestemmelse skal personer, der har bopæl på en medlemsstats område, uanset deres nationalitet i princippet sagsøges ved retterne i denne medlemsstat.

handlinger, der er udført uden anvendelse af offentligretlige beføjelser (*jure gestionis*), forholder det sig anderledes, når den offentlige myndighed udøver offentligretlige beføjelser (*jure imperii*). Domstolen bemærkede i denne henseende, at det er uden betydning, at visse aktiviteter er blevet udøvet efter bemyndigelse fra en stat: Det forhold alene, at visse beføjelser er blevet tildelt ved en afgørelse fra en offentlig myndighed, indebærer således ikke, at disse beføjelser udøves *jure imperii*. Det samme gjaldt det forhold, at de omhandlede aktiviteter var blevet udført på vegne af Republikken Panama og i dennes interesse, eftersom det at handle på en stats vegne ikke altid indebærer en udøvelse af offentligretlige beføjelser. Endvidere er den omstændighed, at visse aktiviteter har et offentligt formål, ikke i sig selv tilstrækkelig til at kvalificere disse aktiviteter som værende udført *jure imperii*. Domstolen fremhævede således, at **det relevante kriterium med henblik på at afgøre, om de i hovedsagen omhandlede aktiviteter var blevet gennemført under udøvelse af offentligretlige beføjelser, var, om der var blevet udøvet beføjelser, som var særligt vidtgående i forhold til de retsregler, der finder anvendelse i forholdet mellem privatpersoner.**

Domstolen bemærkede i denne henseende, at de af Rina-selskaberne udførte klassifikations- og certificeringsaktiviteter alene bestod i at fastslå, om det undersøgte skib opfyldte de krav, der var fastsat i de gældende lovbestemmelser, og i bekræftende fald at udstede de tilsvarende certifikater. Fortolkningen og valget af de gældende tekniske krav var for deres del forbeholdt Republikken Panamas myndigheder. Et klassifikations- og certificeringsselskabs kontrol af et skib kan ganske vist i givet fald føre til, at certifikatet tilbagekaldes grundet skibets manglende overholdelse af disse krav. En sådan tilbagekaldelse følger imidlertid ikke af beslutningsbeføjelsen hos de nævnte selskaber, som agerer inden for på forhånd fastlagte retlige rammer. Når et skib efter en tilbagekaldelse af et certifikat ikke længere kan sejle, er det på grund af den sanktion, der er pålagt ved lov. Følgelig fastslog Domstolen, at de af **Rina-selskaberne udførte klassifikations- og certificeringsaktiviteter – med forbehold af de efterprøvninger, som det tilkom den forelæggende ret at foretage – ikke kunne anses for at være blevet udført under udøvelse af prerogativer som offentlig myndighed i EU-rettens forstand.**

For det andet undersøgte Domstolen, hvorvidt indsigelsen om princippet i den folkeretlige sædvaneret om retslig immunitet eventuelt havde nogen betydning i forhold til muligheden for at anvende Bruxelles I-forordningen. Domstolen bemærkede, at den allerede havde fastslået, at **retslig immunitet for stater ikke har en absolut værdi** på det nuværende udviklingstrin af international praksis, men at den generelt anerkendes, når tvisten vedrører suverænitets handlinger, der er udført *jure imperii*. **Immunitet kan derimod udelukkes, hvis søgsmålet omhandler handlinger, der ikke henhører under offentlig myndighed.** Det er ikke almindeligt anerkendt, at privatretlige organisationer såsom Rina-selskaberne nyder retslig immunitet hvad angår aktiviteter inden for klassifikation og certificering af skibe, når disse aktiviteter ikke er blevet udført *jure imperii* i folkerettens forstand. Følgelig fastslog Domstolen, at det nævnte princip ikke er til hinder for anvendelsen af Bruxelles I-forordningen i en tvist som den i hovedsagen omhandlede, når den ret, som skal pådømme sagen, fastslår, at de pågældende klassifikations- og certificeringsorganisationer ikke har gjort brug af prerogativer som offentlig myndighed i folkerettens forstand.

BEMÆRKNING: Gennem en præjudiciel forelæggelse kan retterne i medlemsstaterne i forbindelse med retssager, der verserer for dem, forelægge Domstolen spørgsmål vedrørende fortolkningen af EU-retten eller gyldigheden af en EU-retsakt. Domstolen træffer ikke afgørelse i den nationale retstvist. Det tilkommer den nationale ret at afgøre sagen i overensstemmelse med Domstolens afgørelse, der på tilsvarende måde er bindende for andre nationale retter i sager vedrørende en tilsvarende problemstilling.

Dette er et ikke-officielt dokument til mediernes brug og forpligter ikke Domstolen.

[Dommen](#) offentliggøres på webstedet CURIA på afsigelsesdagen.

Kontakt i Kontoret for Presse og Information: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127